

СТВОРЕННЯ ДОВІРИ. КОМПЛЕКТ ІНСТРУМЕНТІВ З ОЦІНЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ

(Продовження. Початок у №№1—5' 2011)

Заснування інфраструктури якості: підхід UNIDO

Заснування інфраструктури якості, яка дозволить підприємствам країн, що розвиваються, відповідати вимогам багатосторонньої торговельної системи, а саме, забезпечити і довести, що їхня продукція відповідає вимогам міжнародних стандартів, приватних покупців і органів регулювання — це складне завдання, яке повинне досягатися декількома організаційними аспектами. До типових будівельних блоків інфраструктури якості входять стандартизація, метрологія та оцінення відповідності. Крім того, оцінення відповідності складається з основних компонентів, таких як інспекція, випробування, сертифікація та акредитація.

Розроблення політики якості

Досвід показує, що політика якості складає логічний шлях для розроблення інфраструктури якості. Найкращим початком є те, що уряд розробляє і затверджує політику в сфері якості з докладною інформацією про компоненти її інфраструктури та встановлює відповідні обов'язки. Це сприятиме встановленню належного розподілу роботи. Політика у сфері якості має також детально пов'язувати інфраструктуру якості з технічними регламентами країни у тому разі, якщо вона надає послуги, пов'язані із технічними регламентами. Жодна країна, що розвивається, не може дозволити собі вливати ресурси у дві паралельні системи: для місцевого ринку і для органів регулювання.

Заснування основних організацій

Після того, як буде схвалено політику у сфері якості, уряд бере на себе провідну роль у створенні основних організацій інфраструктури якості. У країнах, що розвиваються, втручання держави на ранніх етапах має важливе значення. Це дає організаціям інфраструктури якості видимість влади, а саме, органам державного регулювання та ринку, а також забезпечує необхідними фінансовими ресурсами, оскільки промисловість ще не у змозі зробити це. Деякі послуги інфраструктури якості, завжди фінансуватимуться повністю або значною мірою урядом. До них належать: законодавча метрологія, розроблення еталонів, інформаційні стандарти та акредитація.

Це дуже реальне питання сталості для всіх проектів UNIDO.

Забезпечення коштами

Коли галузі зможуть дозволити собі оплачувати за ринковими цінами ці послуги, то організації інфраструктури якості, особливо ті, що надають послуги

з оцінення відповідності (інспектування, випробування і сертифікація), як правило, перетворюють надання субсидійованих послуг державних організацій комерційним організаціям у такі, що оплачуються користувачем за принципом ринкових цін. Це надає здорову підтримку розвитку і UNIDO враховує її в своїх проектах, наскільки це можливо.

Проте, навіть з оплатою приватним сектором за ринковими цінами послуг з оцінення відповідності, витрати на утримання повноцінної національної інфраструктури якості на найсучаснішому рівні, необхідної для забезпечення розвитку та торгівлі, нерідко утримуються надмірно високими. Одне з рішень полягає у тому, щоб частина інфраструктури якості була спільною власністю або спільною для однієї чи більше країн, як в дійсності має місце в деяких розвинених країнах, де одна країна може повністю покластися на іншу в конкретних видах послуг. Угода про такі регіональні чи двосторонні послуги може бути політичним рішенням самого уряду, і, незважаючи на чисту вигоду в масштабі економії, потребують постійних політичних і фінансових зобов'язань.

Приймаючи комплексний підхід

Заснування інфраструктури якості має ґрунтуватися на ретельному оціненні потреб усіх галузей економіки, слід визнати, що готової моделі не існує. Визначення конкретних потреб має ретельно розглядатися, і інфраструктура якості повинна проектуватися та ґрунтуватися поетапно з приданням особливої уваги забезпеченню її сталості, для чого, звичайно, необхідна чітка прихильність уряду надати необхідні ресурси та фінанси.

Успіх будь-якого втручання залежить від координації та співробітництва між міністерствами й агентствами з розвитку. Об'єднаний комітет з координації надання допомоги країнам, що розвиваються, у галузі метрології, акредитації та стандартизації (JCDCMAS) є форумом для координації зусиль країн, що розвиваються, у питаннях, стосовних інфраструктури якості.

У більш широкому контексті торгового потенціалу, який охоплює створення потенціалу в сфері інфраструктури якості, зусилля з поліпшення координації та співробітництва були докладені 21 організацією та 5 міжвідомчими органами під егідою Ради керівників ООН. Плоди їхніх зусиль були опубліковані в 2008 році у Міжвідомчій настанові з торгового потенціалу. Ця настанова була розроблена для допомоги країнам, що розвиваються, і місцевим групам ООН звернути увагу на багатство досвіду всієї системи ООН під час розроблення програм технічної допомоги. Настанова також призначена для полегшення співробітництва між установами ООН.

Інструменти UNIDO для оцінення виробничих можливостей та потреб

Проект UNIDO зі створення потенціалу в галузі інфраструктури якості є широкою основою.

Він починається з конкретних умов проведення кабінетних досліджень і галузевих завдань з метою виявлення проблем на чотирьох рівнях: державної політики та нормативно-правової бази, національної інфраструктури якості, секторів і ланцюга створення вартості, а також підприємств.

Обережно виявляють можливості для співробітництва з іншими двосторонніми та багатосторонніми організаціями, оцінення потреб та розроблення і реалізації проекту.

Проект може називати декілька інструментів UNIDO для розгортання відділів і польових досліджень. Вони пов'язані з проблемами торгівлі на рівні підприємств, основою експортного сектора виробничо-збутового характеру, інфраструктурою якості та відмов прийняття продукції / повідомлень.

Дані, пов'язані з проблемами торгівлі на рівні підприємств

На рівні підприємства завдання визначають на основі даних UNIDO, отриманих опитуванням на тему «Проблеми торгівлі, з якими стикаються експортери», що відповідають профілю спектра географічних районів, рівню економічного розвитку та економічної структури.

Інструменти UNIDO для аналізу торгівлі і конкурентоспроможності промисловості використовуються для профілювання виробничо-збутового характеру, а саме:

- проводиться аналіз факторів загальнонаціонального оцінення торгівлі та конкурентоспроможності промисловості, що сприяють зростанню національного виробництва;
- визначається високе значення етапів процесу виробництва за допомогою аналізу ланцюга створення вартості основними стратегічними секторами, якими країна може скористатися для спеціалізованих експортних ринків;
- методологія аналізу продукції на торговельних переговорах допомагає визначити потенційні переговорні перемоги і уразливу продукцію у торговельних угодах;
- витрати на ведення бізнесу створюються факторами, що впливають на прийняття інвестиційних рішень в основних стратегічних секторах;
- огляд промисловості надає on-line доступ до всіх показників торгівлі та конкурентоспроможності промисловості для того, щоб країна могла визначити ефективність своєї роботи порівняно з конкурентами, приклади для наслідування і глобальні загрози.

Деякі дані стосовно інфраструктури якості

UNIDO підготувала дані з метою виявлення прогалин та оцінення конкретних потреб інфраструктури якості для 32 африканських країн. Ці африканські дані постійно оновлюються, а також розширюються масштаби і географічне охоплення з метою охоплення Азії, острівних держав Тихого океану і арабського регіону. Дані мають

цінність для проектів, спрямованих на узгодження стандартів і технічних регламентів на регіональному рівні.

Інструмент відмов / повідомлень про продукцію

Також корисним інструментом для оцінення потреб є «Розширена класифікація нетарифних заходів (NTMs)/ нетарифних бар'єрів (NTBs) у торгівлі» UNIDO.

Інструмент було розроблено Багатостороннім агентством підтримки груп (MAST) у співробітництві з FAO, IMF, ITC, OECD, UNIDO, Світовим банком і Світовою організацією торгівлі (COT).

Будівельні блоки інфраструктури якості

Стандарти: установа зі стандартизації видає стандарти — офіційні документи, зазвичай розроблені на основі консенсусу, що містять вимоги до продукції, процесів або послуг, яким вони мають відповідати. Стандарти, самі по собі, добровільні, тобто постачальники можуть обирати, використовувати їх чи ні. Тільки тоді, коли вони, наприклад, утворюють частину договору або на них посилаються в технічному регламенті, їхнє дотримання стає обов'язковим.

Типові установи зі стандартизації є національними органами зі стандартизації (NSB), секторні організації з розроблення стандартів (SDOs) і промислові організації зі стандартів. Хоча більшість національних органів зі стандартизації є державними організаціями, існує декілька приватних. Національні органи зі стандартизації, як правило, створюють монополію, а приватний орган укладає угоду з урядом для подібного впливу. Організації з розроблення стандартів здебільшого приватні.

Комітет ISO/CASCO відповідає за розроблення спільних у рамках ISO та IEC стандартів і настанов з оцінення відповідності. У теперішній час в цілому розроблено 27 стандартів і настанов.

Метрологія — технологія або наука про вимірювання. Вона може бути розподілена на наукову метрологію (найвищий рівень еталонів), законодавчу метрологію (забезпечення правильності вимірювань, які впливають на прозорість торгівлі, правоохоронну діяльність, охорону здоров'я і безпеку) і промислову метрологію (задовільне функціонування засобів вимірювання, використовуваних у промисловості, виробництві й випробуванні).

Типові метрологічні інститути — Національний метрологічний інститут (NMI), національні служби калібрування, калібрувальні лабораторії (державні або приватні) і відділ законодавчої метрології (LMD). Національні метрологічні інститути незмінно державні організації, які, за визначенням, є відділами законодавчої метрології. Калібрувальні лабораторії можуть бути державними або приватними.

Оцінення відповідності

Наведені нижче елементи є найпоширенішими у діяльності з оцінення відповідності.

Інспектування — експертиза проекту продукції, продукції, процесу або установки і визначення їхньої

відповідності конкретним вимогам або, на основі професійного судження, загальним вимогам. Часто проводиться інспектування вантажів, наприклад, інспектування імпорту для забезпечення того, щоб весь вантаж був еквівалентний випробуваному зразку продукції.

Типові органи інспекції — агентства з інспектування імпорту і загальні інспекційні агентства. Вони можуть бути державними або приватними агентствами і нормально конкурувати на ринку.

Випробування — визначення характеристик продукції з урахуванням вимог стандарту. Випробування може змінюватися від неруйнівного оцінювання (наприклад, рентген, ультразвук, випробування під тиском, електричні випробування тощо, після яких виріб все ще придатний до використання) до повністю руйнівного аналізу (наприклад, хімічні, механічні, фізичні, мікробіологічні випробування тощо або будь-яка їхня комбінація), після яких виріб більше не придатний для використання.

Типові установи з випробування — випробувальні лабораторії, патологічні лабораторії та екологічні лабораторії. Вони можуть бути державними або приватними лабораторіями і нормально конкурувати на ринку.

Сертифікація органом з сертифікації (ОС) формально закріплює після проведення оцінювання, випробувань, інспектування або перевірки, що продукція, послуга, організація або індивідуальна особа відповідає вимогам стандарту.

Типові установи з сертифікації — ОС продукції та ОС систем. Вони можуть бути державними або приватними організаціями. Вони нормально конкурують на ринку.

Акредитація забезпечує незалежне підтвердження компетентності особи або організації для пропозиції зазначених вище послуг з оцінювання відповідності (наприклад, випробування, інспектування або сертифікації).

Типова установа з акредитації — національний орган з акредитації. Як правило, це державний орган з визначеною монополією.

Існує декілька конфліктів інтересів, які необхідно розглядати під час заснування інфраструктури якості:

- функція акредитації не може здійснюватися організацією, яка також проводить оцінювання відповідності, тобто інспектування, випробування і сертифікацію;
- національний орган зі стандартизації може бути національним органом з акредитації, однак, він не може надавати послуг з оцінювання відповідності;
- хоча фундаментальна метрологія і акредитація не мають конфлікту інтересів (як визначено ВІРМ, ІЛАС і ІАФ), вважається, що вони близькі одна до одної, а тому відтепер UNIDO закликає країни, що розвиваються, уникати цього поєднання. Зокрема, орган, який акредитує калібрувальні лабораторії, не може сам надавати калібрувальні послуги.

СТВОРЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ СТАНДАРТІВ

Визначення стандарту

Існує два визначення стандарту, які звичайно використовуються. Настанова ISO/IEC 2 визначає стандарт

як документ, розроблений на основі консенсусу і затверджений визнаним органом, який містить призначені для загального і багатократно використання правила, настанови або характеристики щодо різних видів діяльності або їхніх результатів для досягнення оптимального ступеня упорядкування у певній галузі. Угода про технічні бар'єри у торгівлі (ТБТ) СОТ, з іншого боку, визначає стандарт більш вузько, підкресливши важливе значення аспектів Угоди, а саме те, що стандарти носять добровільний характер і обмежені щодо конкретних товарів. Таким чином, з точки зору інфраструктури якості, визначення ISO корисніше, але той факт, що стандарти самі по собі вважаються довільними, як це визначено в Угоді про ТБТ СОТ, необхідно враховувати завжди.

Типові установи стандартів

Типова установа зі стандартів — це національний орган зі стандартизації.

Ієрархія стандартів

Важливим чинником під час розроблення проектів стандартів є ієрархія стандартів. Промислову продукцію охоплюють організації найвищого рівня, такі як ISO, IEC та ITU. У продовольчій індустрії та індустрії перероблення сільськогосподарської продукції діє Комісія Codex Alimentarius (CAC). Міжнародна конвенція із захисту рослин (IPPC) і Міжнародне епізоотичне бюро (OIE). Для торгівлі велике значення мають еталони, розроблені OIML. Країни, що розвиваються, міжнародні стандарти звичайно приймають як національні. На наступному рівні розміщені регіональні стандарти. Вони дуже важливі для економік, які належать до регіональної економічної структури, таких як Європейський Союз (ЄС), Східно-Африканське співтовариство (ЕАС), Євразійське економічне співтовариство (EurAsEC), Асоціація держав південно-східної Азії (ASEAN) тощо.

Ці регіональні стандарти часто складають основу у питаннях технічного регулювання в регіоні, і, отже, вони дуже важливі для торгівлі. Якщо економіка, що розвивається, є частиною регіонального торгового блоку, то ухвалення таких регіональних стандартів є обов'язковим у рамках регіонального договору або подібної угоди. В основі ієрархії розміщуються стандарти, опубліковані національними органами зі стандартизації. Ці національні стандарти мають визначений правовий статус і вільно доступні місцевою мовою.

Існують також стандарти, розроблені галузевими угрупованнями або багатонаціональними ОС, які мають важливе економічне значення. До них належать стандарти нафтової промисловості (API), промисловості стільникових телефонів (GSM), випробування матеріалів (ASTM), посудин, що працюють під високим тиском (ASME), продовольча безпека (Global gap, BRC) тощо. Ландшафт стандартів дуже багатогранний. ▶

Отримання авторського права на стандарти

Важливо зрозуміти: економічні системи, що розвиваються, як правило, «беруть» стандарти — міжнародні стандарти, розроблені лише деякими великими промислово розвиненими країнами, а не «розробляють». Проте, проекти UNIDO не прагнуть створити механізми для розроблення «місцевих» стандартів, а намагаються виявити ефективні способи прийняття міжнародних стандартів.

Проте, деякі з основних міжнародних стандартів захищені авторським правом, наприклад стандарти ISO та IEC, і не можуть просто прийматися як національні стандарти та добровільно застосовуватися. Повне членство в таких органах — найбільш рентабельний шлях отримати авторське право на міжнародні стандарти. Після того, як вони будуть перенесені, авторське право має бути захищено на національному рівні. Навіть там, де не існує авторського права, наприклад, Рекомендації OIML, необхідно дотримуватися деяких обмежень у їхньому використанні.

Доступ до стандартів

У промислово розвинених країнах стандарти, як правило, доступні в режимі реального часу, хоча необхідно оплачувати їхнє завантаження. У країнах, що розвиваються, де доступ до мережі Internet не завжди наявний, корисною електронною альтернативою є CD-ROMs, хоча стандарти мають бути у форматі, який не легко змінити, наприклад, PDF замість MS Word або подібного формату. Проте, стандарти часто поставляються в друкованому вигляді, і тут система «друк на вимогу» є кращим способом мінімізувати витрати і надати останнє видання, хоча створення великої друкарні не дуже хороша ідея.

Фінансування ОС

Аналіз даних показує, що 30% органів-членів ISO повністю залежать від державного фінансування, така ж кількість фінансується більш ніж на 50% і 30% або мають власне фінансування.

У розвинених країнах з дуже сильною промисловістю продаж стандартів забезпечує значну частину доходів органів зі стандартизації, але в країнах, що розвиваються, продаж покриває не більше 5% їхніх експлуатаційних витрат. Тому уряди мають забезпечувати довготривале офіційне фінансування своїх національних органів зі стандартизації, якщо вони хочуть їх зберегти. Це також ті питання, які вирішують проекти UNIDO реальну довірену особу і стратегічні повноваження в органі, навіть якщо вони звітують перед доречним міністром — не слід намагатися залучати міністра на низьких рівнях органу.

Основні компоненти проекту інфраструктури стандартів

Елементи, які розглядаються у процесі проектування інфраструктури стандартів, наведено нижче. Кожен елемент має один або більше проектних заходів і відповідні проектні результати. До певної міри послідовність

переліку містить логічний шлях розвитку, хоча багато елементів можуть і повинні вирішуватись паралельно.

1. Національна політика.
2. Національна координація.
3. Законодавчий статус.
4. Фінансова політика.
5. Незалежність.
6. Юридичні повноваження.
7. Директор.
8. Структура управління.
9. Персонал.
10. Передумови.
11. Обладнання.
12. Розроблення стандартів.
13. Технічні комітети.
14. Зв'язки з громадськістю.
15. Експерти стандартів.
16. Стандарт на стандарт.
17. Проекти комітету.
18. Громадський розгляд.
19. Національний стандарт.
20. Інформаційні експерти.
21. Інформація про стандарти.
22. Пункт запиту COT TBT.
23. Системи навчання.
24. Курси навчання.
25. Рада директорів.
26. Асоціації.
27. Органи влади.
28. Метрологія та акредитація.
29. ISO/IEC/CAS.
30. Регіональні органи зі стандартизації.

**ЗАСНУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ З АКРЕДИТАЦІЇ
Типові установи**

Типова установа з акредитації — національний орган з акредитації.

Роль акредитації

Збільшення обсягу торгівлі протягом останніх декількох десятиліть вимагає більшої впевненості в цілісності результатів з оцінення відповідності за кордоном. Акредитація складає один із засобів забезпечення цієї гарантії. Це незалежне підтвердження того, що орган з оцінення відповідності діє неупередженим і технічно компетентним шляхом. Вона може значно підвищити значення послуг органу з оцінення відповідності, таких як випробування або звіти про інспектування, сертифікати про калібрування і сертифікати на систему або продукцію.

Акредитація відіграє певну роль в усуненні технічних бар'єрів у торгівлі в багатьох галузях.

Акредитація надає цінність підтримці економічного розвитку і захисту суспільних інтересів як в нерегульованій, так і в регульованій сфері.

Її переваги можуть допомогти:

- заснувати визнані послуги з оцінення відповідності на міжнародному рівні;
- відкрити експортні ринки для національної промисловості;
- підсилити виробництво;
- створити прозорість на ринках, чітко описання контексту компетентності та міжлабораторних звірень;
- реалізувати антикорупційні заходи через відстеження результатів, щорічні наглядові аудити з оціненням на місцях, експертні оцінення та управління записами про кожний етап процесу.

Не дивно, що уряди багатьох країн, що розвиваються, були змушені заснувати національні органи з акредитації, визнані на міжнародному рівні, для підтримки свого індустріального розвитку і створення упевненості у виконанні технічних регламентів.

Отримання міжнародного визнання

На міжнародному рівні Міжнародне співробітництво з акредитації лабораторій (ILAC) і Міжнародний форум з акредитації (IAF) є основними організаціями з розроблення методів і процедур акредитації; крім того, вони управляють угодами про взаємне визнання (MLAs) серед своїх членів. Вони розділяють свої обов'язки так:

- лабораторії ILAC;
- ОС IAF;
- органи з інспектування.

MLAs між органами-членами полегшують міжнародне визнання даних випробування, калібрування, звітів з інспектування і сертифікації (систем і продукції). Будь-який проект UNIDO на заснування національного органу з акредитації повинен, врешті-решт, підтримувати орган як сторону, що підписала MLAs.

Примітка: Кінцева мета заснування національного або регіонального органу з акредитації полягає у тому, щоб він став стороною, що підписала MLA ILAC та / або IAF.

Вибір організаційної структури

Органи з акредитації бувають різноманітних форм і розмірів: деякі країни мають лише один, деякі — багато, а в інших він становить частину більшої організації, наприклад, національного органу зі стандартизації. Сьогодні з'явилася тенденція в країнах з багатьма органами з акредитації до об'єднання їх в один або, як мінімум, два з відображенням розділення відповідальності ILAC та IAF. Водночас більшість країн усвідомлюють, що ці органи мають бути незалежними і окремо від інших організацій інфраструктури якості для уникнення будь-яких фактичних конфліктів інтересів. Проект UNIDO також повинен забезпечувати будь-якому органу з акредитації, який вона засновує, неупередженість, незалежність та усунення конфлікту інтересів.

Фінансування органу з акредитації

Органи влади в більшості країн, що розвиваються, не мають уявлення про реальну вартість національної системи акредитації. Вони надають фінансування на перших етапах, вважаючи, що грошові збори від акредитації швидко покриють витрати. Дійсність же зовсім інша. Дуже малоймовірно, що грошові збори в країнах, що розвиваються, коли-небудь покриють усі витрати. Щоб досягти точки беззбитковості, орган має акредитувати від 200 до 250 організацій, що неможливо в багатьох країнах, що розвиваються. Тому уряду доведеться продовжувати надавати більшу частину довгострокового фінансування. І навіть, якщо магічне число 200 може бути досягнуте, уряду все ще доведеться фінансувати міжнародні та регіональні зобов'язання, такі як членські внески до IAF та ILAC. Це та галузь, яка має бути ретельно досліджена на етапі розроблення UNIDO проекту.

Заснування регіональних органів з акредитації

Через обмеження фінансових і людських ресурсів деякі регіони почали довгий шлях у напрямку до заснування регіонального органу з акредитації, наприклад, SADC. Існують серйозні питання, про які держави-члени повинні домовитися. До них належать:

- організаційно-правова форма і статут регіонального органу з акредитації;
- реєстрація органу в одній з держав-членів та його структура управління і професійні зобов'язання;
- загальні короткострокові та довгострокові механізми фінансування;
- призначення штатного директора та працівників;
- визнання регіонального органу з акредитації як еквіваленту національному органу з акредитації, особливо в адміністрації технічних регламентів;
- прийняття регіонального органу з акредитації як представника окремих держав у міжнародних форумах з акредитації та як сторони держави, що підписала угоду про взаємне визнання IAF та ILAC;
- встановлення пунктів зв'язку між структурами, тобто з управлінням акредитацією, відповідальним міністерством у кожній державі-члені для полегшення оцінення та акредитації організацій на національному рівні регіональним органом з акредитації;
- навчання і реєстрація лідерів і технічних експертів у кожній з держав-членів, що беруть участь.

Заснування такого регіонального органу з акредитації, поза сумнівом, має сенс, але не повинно бути ніяких ілюзій з приводу труднощів. Це буде довгостроковий проект з терміном від шести до восьми років до того, як він стане стороною, що підписала багатосторонню угоду про взаємне визнання IAF та ILAC.

Примітка: Заснування регіонального органу з акредитації вимагає величезної політичної волі від всіх залучених урядів. Вирішення юридичних і адміністративних питань та отримання міжнародного визнання потребуватиме близько восьми років.

Відповідність вимогам стандарту ISO/IEC 17011

Орган з акредитації має відповідати вимогам стандарту ISO/IEC 17011, який використовується групою незалежного оцінення IAF чи ILAC або їхніми визнаними регіональними угрупованнями, до того, як він зможе стати стороною, що підписала багатосторонню угоду про взаємне визнання. Це незалежне оцінення розглядатиме роботу органу з акредитації за трьома широкими категоріями: структура якості, якість процесів і результативна якість.

Забезпечення стабільності інфраструктури акредитації

Орган з акредитації становить у багатьох відношеннях вершину піраміди підтвердження відповідності в країні. Тому краще за все мати лише один національний орган з акредитації, який погодяться підтримувати і використовувати всі міністерства та органи регулювання. Цілий ряд країн, що розвиваються, заснували більше одного органу з акредитації, особливо, коли вони охоплюють різні галузі, наприклад, випробування і сертифікацію.

Примітка: Відносно країн, що розвиваються, оптимальна ситуація полягає у заснуванні єдиного національного органу з акредитації, яке охопить всю промисловість і, особливо, всі міністерства і відомства.

Ця ситуація прийнятна для тих країн, які можуть підтримувати більш ніж один орган з акредитації, але для країн, що розвиваються, як правило, це не життєздатне ні економічно, ні технічно. Проблеми можуть виникнути тоді, коли країни, що розвиваються, заснували декілька органів, кожен у рамках різних міністерств, і підтримується іншою донорською організацією, у результаті чого їхня діяльність може перетинатися. Кращий спосіб уникнути цієї проблеми — законодавче створення єдиного національного органу з акредитації.

Фінансування

Уряд має підтримувати орган з акредитації матеріально з довгостроковим зобов'язанням навіть тоді, коли фінансування надається донорською організацією, це обговорюється вище як основний елемент проекту. Це недвозначне зобов'язання уряду має життєво важливе значення для забезпечення сталості органу з акредитації і має бути отримане до початку проекту UNIDO.

Примітка: Орган з акредитації не окупить себе в короткостроковій перспективі, і дуже сумнівно, що зробить це в довготривалій перспективі країн, що розвивається, навіть якщо магічне число 200 акредитованих організацій буде досягнуто. Таким чином, уряд має визнати, що він повинен буде підтримувати орган з акредитації у фінансовому відношенні і довготривалій перспективі, якщо він бажає його мати.

Забезпечення неупередженості органу з акредитації

Оцінення органу з акредитації та процеси прийняття рішень не повинні піддаватися будь-якому неналежно-

му впливу в рамках органу з акредитації безпосередньо або за його межами, особливо від міністерств або їхніх агентств. Безперервна і очевидна відповідність вимогам стандарту ISO/IEC 17011 має велике значення.

Багатосторонні угоди про взаємне визнання IAF та ILAC

Врешті-решт орган з акредитації має стати стороною, що підписала багатосторонню угоду про взаємне визнання (MLAs) IAF та ILAC. Без цього жодне з оцінень відповідності, акредитованих цим органом, не буде визнане на міжнародних ринках.

Основні компоненти проекту інфраструктури акредитації

Нижче наведено елементи, які розглядаються під час проектування інфраструктури акредитації. Кожний з елементів проекту має один або більше проектних заходів і відповідних результатів проекту. Послідовність у переліку деякою мірою визначає логічний шлях розвитку, хоча багато компонентів можуть і повинні створюватися паралельно.

1. Політика NCAI стосовно акредитації.
2. Національна координація.
3. Законодавчий статус.
4. Фінансова політика.
5. Незалежність.
6. Законодавчі уповноваження.
7. Директор.
8. Нерухомість.
9. Структура управління.
10. Персонал.
11. Обладнання.
12. Документація з якості.
13. Початкова галузь застосування.
14. Зв'язки з громадськістю.
15. Технічні комітети.
16. Випробування майстерності.
17. Метрологія, стандарти.
18. Рада директорів.
19. Асоціації.
20. Клієнтські організації.
21. Провідні експерти.
22. Технічні експерти.
23. Системи навчання.
24. Спеціальні курси.
25. Попереднє оцінення.
26. Робочі групи.
27. Загальні акредитації.
28. Попередня оцінка.
29. MLA/MRA. ■

За матеріалами «Інформаційного бюлетеня з міжнародної стандартизації», № 3' 2010 (Закінчення у наступному номері)